

A KÚRIA

Önkormányzati Tanácsának

h a t á r o z a t a

Az ügy száma: Köf.5062/2014/3.

A tanács tagja: Dr. Kozma György a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró

Az indítványozó: Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

(Szombathely, Petőfi S. u. 1/A.)

Az érintett önkormányzat: Egyházasrádóc Község Önkormányzata

(Egyházasrádóc, Kossuth u. 91.)

Az ügy tárgya: telekadó törvényességi felülvizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Egyházasrádóc Község Önkormányzata képviselő-testületének a helyi adókról szóló módosított 16/2012. (XI. 27.) önkormányzati rendelete 2013. május 13-án hatályos 1. § és 2. §-a törvényellenes volt;

- megállapítja, hogy Egyházasrádóc Község Önkormányzata képviselő-testületének a helyi adókról szóló módosított 16/2012. (XI. 27.) önkormányzati rendelete 2013. május 13-án hatályos 1. § és 2. §-a nem alkalmazható a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.073/2014. számú folyamatban lévő perében, valamint valamennyi, a törvénysértés megállapításának időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben;

- elrendeli a határozata Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

1. A Vas Megyei Kormányhivatal 2013. május 13-án kelt másodfokú határozatával helybenhagyta Egyházsrádóc Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője mint elsőfokú adóhatóság határozatát, amelyben az a magánszemély adózó egyházsrádóci, 58. helyrajzi szám alatti, 752 nm alapterületű ingatlana után a 2013-as adóévre 75.200 forint telekadót vetett ki. Az adókötelezés alapját az Egyházsrádóc Község Önkormányzat Képviselő-testület helyi adókról szóló – módosított - 16/2012. (XI. 27.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Ör.) 1. § (2) bekezdése, valamint a telekadó alóli mentességet szabályozó 2. § (1) bekezdése képezte. A másodfokú hatóság kifejtette, hogy a 2013-as adóév 313,2 forint/nm adómaximum, valamint az Ör. telekadó alóli mentességi szabályai nem indokolták a kúriai törvényességi kontroll kezdeményezését.

2. Az adózó keresete folytán eljáró Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) az előtte folyamatban lévő 10.K.27.073/2014. számú per tárgyalását felfüggesztette és 8. sorszámu végzésében a Kúria Önkormányzati Tanácsához fordult azzal, hogy az Ör. perben alkalmazandó 2. § (1) bekezdés c) pontja, 3. § b) pontja, valamint 4. § (1) bekezdés c) pontja ellentétes a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Helyi adó tv.) 6. § c) pontjában, valamint 7. §-ában foglaltakkal.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

3. A Bíróság indítványa értelmében az Ör. telekadó megfizetésére vonatkozó 1. §-a és a 2. § (1) bekezdés mentességi szabálya figyelmen kívül hagyta a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerint egyenlőségi szabályt akkor, amikor az adóalanyok önkényesen meghatározott

körére (nem helyi lakos ingatlan tulajdonosok) terhelte a kötelező önkormányzati feladatok finanszírozási bázisát jelentő telekadót.

4. Ezen túlmenően az Ör. telekadó kötelezettséget megállapító 1. §-a és a kommunális adókötelezettséget megállapító 3. § b) pontja – a telekadó alól a helyben lakók számára mentességet biztosító beépítés esetét leszámítva – azt eredményezi, hogy a beépítetlen belterületi telek egyszerre lehet tárgya telekadónak és kommunális adónak is.

5. A Bíróság értelmezésében a Helyi adó tv. 3. § a) pontjának és a 4. §-ának sérelmére vezet az a jogalkotói megoldás, amely szerint az Ör. 3. § b) pontja az adóalanyi kör meghatározása nélkül írja elő a kommunális adó megfizetésének kötelezettségét.

6. Az érintett önkormányzat – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 52. §-a alapján részére megküldött indítványra tekintettel nem nyújtott be állásfoglalást a Kúriához.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

7. Az indítvány megalapozott.

8. Előjáróban rögzíti a Kúria Önkormányzati Tanácsa azt, hogy az érintett önkormányzat a támadott Ör.-t az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére visszavezethető, a Helyi adó tv. rendelkezései alapján végrehajtó jellegű jogalkotói jogkörében alkotta meg. Ezért az Ör. nem lehet ellentétes – egyéb jogszabályi rendelkezések mellett - a Helyi adó tv. szabályozásával sem.

9. Következetes gyakorlata értelmében a Kúria bírói kezdeményezés esetén annak az önkormányzati rendeletnek a törvényességi vizsgálatát végzi el, amelyet a bírónak a perben alkalmaznia kell. „Az indítványozó bírói tanács csak abban az esetben tud eleget tenni alkotmányos kötelezettségének, ha arra kap választ, hogy a perben alkalmazandó és a perbe vitt jogokat keletkeztető Ör. hatályossága idején megfelelt-e a hatályos jogrendnek” (Köf.5083/2012. II.6. pont).

10. Az indítvánnyal együtt a Kúriára megküldött peres iratokból megállapíthatóan az érintett önkormányzat az Ör. támadott 1. és 2. §-ait 10/2013. (XI. 29.) önkormányzati rendeletével 2014. január 1-jével hatályon kívül helyezte. Mivel a módosításról az érintett önkormányzat nem visszamenőleges hatállyal rendelkezett, a perben a Bíróság számára 2013. május 13-án kelt jogerős hatósági határozat felülvizsgálatakor az Ör. támadott rendelkezései

továbbra is alkalmazandó normák maradtak, ezért a Kúria a Bíróság indítványát érdemben vizsgálta.

11. Az Ör. - perben alkalmazandó – 1. § (1) bekezdése értelmében „[a]z adó alapja a telek négyzetméterben számított hasznos alapterülete.” A (2) bekezdés szerint „[a]z adó mértéke belterületi telek esetén: 100,- Ft/nm/év.” Az Ör. 2. § (1) bekezdés a) és c) pontja a telekadó kötelezettség alól mentességet biztosított az alábbiak szerint: „[m]entes az adó megfizetése alól a belterületi lakótelekkel rendelkező tulajdonos, ha azt lakóépülettel beépíti a jogerős építési engedély kiadásának évétől a jogerős használatba vételi engedély megszerzéséig, de legfeljebb 4 évig”, illetve „[m]entes a telekadó megfizetése alól az a tulajdonos, aki e rendelet hatálya alá tartozó beépítetlen telekre vonatkozóan az adott évben kommunális adó fizetési kötelezettség terheli.”

12. A kommunális adó kötelezettséget és az az alóli mentességet az Ör. 3. § b) pontja, valamint 4. § (1) bekezdés c) pontja az alábbiak szerint szabályozza: „[k]ommunális adó terheli (...) a beépítetlen belterületi földrészletet.” „Mentes az adó alól (...) a kivett beépítetlen belterületi ingatlan tulajdonosa az adóév január 1-i állapot szerint és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján, amennyiben Egyházasrádóc Község területén állandó lakóhellyel nem rendelkezik.”

13. Összevetve az ismertetett szabályozás egyes elemeit megállapítható, hogy a „belterületi telek”, illetve a „beépítetlen belterületi földrészlet” egyszerre lehet tárgya a telekadó, illetve a kommunális adó kötelezettségnek. A telekadó, illetve a kommunális adó egyidejű kötelezettségét kizáró mentességi szabályok önmagukban nem változtatnak azon a tényen, hogy a „belterületi beépítetlen telek” az elsőfokú adóhatóság döntésétől függően válik az egyik avagy a másik adókötelezettség tárgyává.

14. A mentességi szabályok egybevetéséből következőleg megállapítható, hogy az Ör. „a lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján” nem helyben lakó adóalanyokat rendelte mentesíteni a kommunális adó megfizetése alól, főszabályként a telekadó kivetése mellett. Utóbbi alól csak a telek lakóépülettel történő beépítésével mentesülhettek. Ezzel szemben a hatósági igazolvány alapján helyben lakók a kommunális adó megfizetésére voltak kötelesek, míg ez a kötelezettség egyben mentesítette őket a telekadó megfizetésének kötelezettsége alól.

15. A szabályozásból egyértelműen következik, hogy a kommunális és a vagyoni típusú adókötelezettség kivetésének alapja ahhoz a tényhez kötődik, hogy az adóalanyok egyik csoportja a lakcímet igazoló hatósági igazolványa szerinti állandó lakhellyel rendelkezik Egyházasrádócon, a másik csoportja azonban nem.

16. A Kúria Önkormányzati Tanácsa eddigi gyakorlatában a Helyi adó tv. 6. § c) pontját a vagyoni típusú helyi adók egyenlőségi szabályaként azonosította tekintettel arra, hogy az adókötelezettség a vagyonra tekintettel, annak értékéhez igazodóan keletkezik. E mellett a Kúria gyakorlata az igazgatási bejelentéshez kötött helyben lakást nem, csak a tényleges, életvitelszerű helyben lakást fogadta el a Helyi adó tv. 6. § d) pontja szerinti mentességi okként (elsőként: Köf.5017/2012., II.11. pont; legutóbb: Köf.5053/2014. II.). A tényleges helyben lakáshoz kötött mentességi szabályt – elsődlegesen a lakhatásra alkalmas ingatlanok esetében - a helyi közösség megtartóképességének erősítése érdekében az adóalanyok között az adókötelezettség szempontjából tett ésszerű megkülönböztetésnek tekintette.

17. Az Ör. vizsgált szabályozása az adóalanyok között nem a tényleges, hanem az igazgatási tények alapján tett különbséget a helyi belterületi beépítetlen telkek tulajdonosai között, amelyet ésszerű megkülönböztetésnek nem lehetett tekinteni. Ezért a mentességi szabály a Helyi adó tv. 6. § c) pontjába ütközően törvénysértő volt.

18. A Kúria megállapította továbbá azt is, hogy az Ör. figyelmen kívül hagyta a Helyi adó tv. 17. §-a 2011. november 30-ától hatályos módosítását, amelynek értelmében „adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő telek”. Mivel a Helyi adó tv. 2. §-a értelmében „[a]z önkormányzat adómegállapítási joga az e törvényben meghatározott adóalanyokra és adótárgyakra terjed ki”, ezért e kógens törvényi szabályra tekintettel a helyi jogalkotó nem „válogathat” az adótárgyak között az adókötelezettség meghatározásakor (legutóbb: Köf.5049/2014.). A vizsgált esetben az Ör. 1. § (2) bekezdése – a külterületi telkekre vonatkozó mentességi szabály megfogalmazása nélkül - adómértéket csupán a „belterületi telkekre” állapított meg.

19. A kifejtettekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Ör. telekadóra vonatkozó, perben alkalmazandó 1. és 2. §-ai – a 4. § (1) bekezdés c) pontjának viszonylatában – a helyi adó tv. 6. § c) és d) pontjába ütközően törvénysértőek voltak. Ezért azok a Bíróság előtti perben nem alkalmazhatóak.

20. Mivel a Kúria az Ör. telekadóra vonatkozó szabályainak törvénysértő jellegét a Helyi adó tv. 2. §-a, 6. § c) és d) pontja alapján megállapította, ezért nem vizsgálta a bírói indítvány egyéb jogszabályi rendelkezések megsértésére vonatkozó elemeit.

21. A Bszi. 56. § (5) bekezdése szerint „[h]a az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezésének (...) más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói kezdeményezés alapján kerül sor, az önkormányzati rendelet (...) más jogszabályba ütközőnek ítélt rendelkezése nem alkalmazható a bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, valamint valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben.” A Bszi. rendelkezése értelmében a

Kúria megállapította a már nem hatályos, de a perben alkalmazandó Ör. támadott rendelkezésének törvényellenességét és kimondta annak perbeli alkalmazhatatlanságát.

A döntés elvi tartalma

22. *A Helyi adó tv. 2. és módosított 17. §-a kogens jelleggel határozza meg a települési önkormányzat számára a telekadó tárgyát. A települési önkormányzat ezért nem érvényesítheti adópolitikáját oly módon, hogy a Helyi adó tv.-ben meghatározott adótárgyak között „válogat”.*

23. *A telekadó kötelezettség esetében az igazgatási bejelentéshez kötött helyben lakás nem elfogadható indoka a telektulajdonos adóalanyok közötti megkülönböztetésének.*

Alkalmazott jogszabályok

24. 1990. évi C. törvény 2. §, 6. § c) és d) pontjai, 17. §, 52. § 16. pont.

Záró rész

25. A Kúria határozata közzétételéről a Bszi. 55. § (2) bekezdés b) és c) pontjai alapján rendelkezett.

26. A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárja ki.

Budapest, 2015. március 3.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Kúria
I.Köf.5.062/2014/3-I

7

tisztviselő